

โครงการส่งเสริมโอกาสการ เรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567

ประเทศไทย: 4 ปัญหาสะสมซ้ำ

ด้านเศรษฐกิจ

ไทยมีค่าเสียโอกาส 20% ของ GDP จาก
แรงงานทักษะต่ำสะสมกว่า 30 ปี

ด้านแรงงาน

ผลิตภาพต่ำ ➡ รายได้เพิ่มขึ้นในอัตราต่ำ

2023 ผลิตภาพ อันดับ 56

ลดลง 9 อันดับจากปี 2022 (IMD)

การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากร

สังคมสูงวัย ➡ กำลังแบกรับผู้สูงอายุ 3 เท่า

- 2537 แรงงาน 100 คนรับภาระผู้สูงอายุ 11 คน
- 2564 แรงงาน 100 คนรับภาระผู้สูงอายุ 31 คน

ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี

- แรงงานไทยเสี่ยงตกงาน (Joblessness) 12 ล้านคน (1 ใน 3 ของ กำลังแรงงานไทยทั้งหมด)
- ขาดกลไกเฝ้าระวัง Technology Disruption

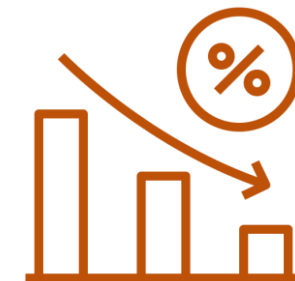
ด้านเศรษฐกิจ

ไทยติดกับดักรายได้ปานกลางยาวนานตั้งแต่ปี 1990s
แรงงานทักษะต่ำสะสมในตลาดแรงงาน ราว 20 ล้านคน

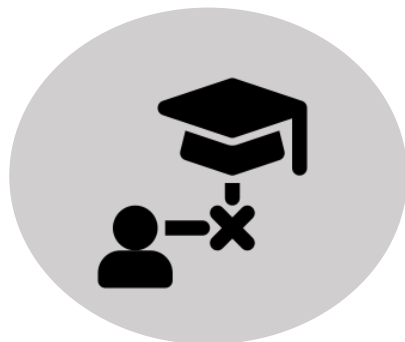
Productivity ต่ำ จุดรั้งการแข่งขันของประเทศ ปี 2023 IMD
ความสามารถการแข่งขันของไทยในภาพรวมอยู่อันดับที่ 30 แต่ผลิต
ภาพอยู่อันดับที่ 56 จาก 60 ประเทศ

ด้านแรงงาน

ปี 2565 ไทยมี
แรงงานนอกระบบ
51% (20.2 ล้านคน)

แรงงานไทยที่มีทักษะ
ต่ำ 70% และกลุ่ม
NEET ราว 14.8%
(1.3 ล้านคน)

ค่าเสียโอกาสจากการไม่พัฒนา
แรงงานที่ทักษะต่ำกลุ่มนี้ สูงถึง
20% GDP (3.3 ล้านล้านบาท ซึ่ง
มากกว่างบประมาณแผ่นดินของ
ปีงบประมาณ 2565)

ความเหลื่อมล้ำรายได้
ของแรงงานทักษะต่ำ-สูง
มากถึง 6,700 บาท/เดือน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

ไทยเป็นสังคมสูงอายุสมบูรณ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 ปัจจุบันมีผู้สูงอายุราว 1 ใน 6 ของประชากร และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมสูงอายุแบบสุดยอด (Hyper-aged Society) ใน พ.ศ. 2596

ภาระพึ่งพิงสูง

- 2537 แรงงาน 100 คนรับภาระผู้สูงอายุ 11 คน
- 2564 แรงงาน 100 คนรับภาระผู้สูงอายุ 31 คน

ผู้สูงอายุ 19% พึ่งเพียงเบี้ยยังชีพจากรัฐ อีก 8% พึ่งบำนาญบำนาญ หากขยายบำนาญเป็น 3,000 บาท/เดือนให้ครอบคลุมผู้สูงอายุทั้งหมด 12 ล้านคนจะต้องใช้งบประมาณ 4.3 แสนล้านบาท (ไม่รวมค่ารักษาพยาบาลที่มีแนวโน้มสูงขึ้นสำหรับประชากรสูงอายุ)

คนไทยสูงวัย 31.3% เกษียณแบบไม่มีเงินออม ที่มีเงินออม 53% มีเพียง 200,000 บาทถ้ามีอายุต่อหลังเกษียณ 20 ปี ถ้าไม่เจ็บป่วยเลยจะมีเงินใช้เพียงวันละ 28 บาท

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

จำนวนแรงงานไทยที่จะเสี่ยงต่อภาวะการไร้งาน (joblessness) คิดเป็นจำนวนสูงถึง 12 ล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 3 ของกำลังแรงงานไทยทั้งหมด

ปัจจุบันหลายประเทศนำ AI มาใช้ประโยชน์ โดยประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในอันดับ Top 20

อินโดนีเซีย (อันดับ 3)
ฟิลิปปินส์ (อันดับ 4)
มาเลเซีย (อันดับ 12)
เวียดนาม (อันดับ 15)

จึงมีแนวโน้มที่ขีดความสามารถแข่งขันจะพุ่งสูงขึ้น

ปัจจุบันไทยยังขาดทั้งบุคลากรและกลไกเฟ้า ระวังความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนาขีดความสามารถของประเทศ

ดิสร้บชั้นต่าง ๆ เช่น สงคราม โรคระบาด พลังงานทดแทน ภาวะโลกร้อน

การวิจัยสำรวจทักษะและความพร้อมของเยาวชนและประชากรวัยแรงงานในประเทศไทย

1 การประเมินขีดความสามารถแรงงานครั้งแรกของไทย

- 57 ประเทศทั่วโลกมีการประเมินขีดความสามารถแรงงาน

2 การประเมินขีดความสามารถประชากรวัยแรงงานกว่า 50 ล้านคน

- เยาวชนและประชากรอายุ 15-64 ปี ที่อยู่นอกรั้วโรงเรียน

3 การประเมินขีดความสามารถแรงงานที่เป็นมาตรฐานสากลครั้งแรก

- เทียบเคียง PISA นักเรียนอายุ 15 ปี
- PISA ของวัยแรงงาน **Adult Skills Assessment in Thailand (ASAT)**

4 การประเมินทักษะระดับชาติและภูมิภาค "ทักษะพื้นฐานชีวิต" (Foundational Skills)

- ทักษะที่จะใช้ในการประกอบอาชีพทุกสถานการณ์ บริบท และส่งผลให้มีรายได้ดี

ทักษะรู้หนังสือ

ทักษะสังคมและอารมณ์

ทักษะดิจิทัล

กลุ่มเป้าหมาย

- อายุ 15-64 ปี
- สำรวจ 45 จังหวัด 6 ภูมิภาค
- Pilot 9 จังหวัด

วัดทักษะการอ่านตีความ

เนื้อหาที่ใช้วัดการรู้หนังสือ วัดความเข้าใจ และใช้ข้อมูลข่าวสารที่พบจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ดีเพียงใด เช่น จากข้อความในหนังสือพิมพ์ แผ่นปลิว คู่มือ หรือในเว็บไซต์ต่างๆ แบบฟอร์ม กำหนดการ แผนภูมิ หรือตารางข้อมูล ได้ดีเพียงใดด้วย

วิธีการประเมินที่ทันสมัยที่สุด ด้วยเทคโนโลยี online adaptive testing ซึ่งประมวลผลตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง

วัดทักษะดิจิทัล

การวัดความสามารถในการค้นหา เข้าถึง เข้าใจ แยกแยะ สามารถสื่อสารประเมิน และการพัฒนาข่าวสารได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจ้างงาน การทำงานและการเป็นผู้ประกอบการ

วัดทักษะด้านอารมณ์ และสังคม

การวัดทางความคิด, ความรู้สึก และพฤติกรรม ของบุคคลนั้น ๆ
การทำงาน (ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบ) การจัดการทางอารมณ์ (การจัดการความเครียด ความอดทน ความมั่นใจ) ความเห็นอกเห็นใจ ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้

แบบสำรวจยังมีการเก็บข้อมูล ลักษณะของภูมิภาค เช่น ระดับการศึกษา สถานะครอบครัว อาชีพ สถานการณ์ COVID-19

การส่งเสริมทักษะ " ทักษะพื้นฐานชีวิต Foundational Skills" ให้แก่เยาวชนและประชากรวัยแรงงาน

สร้างศักยภาพอย่างมาก ในการสร้างผลตอบแทนขนาดใหญ่ทางเศรษฐกิจ

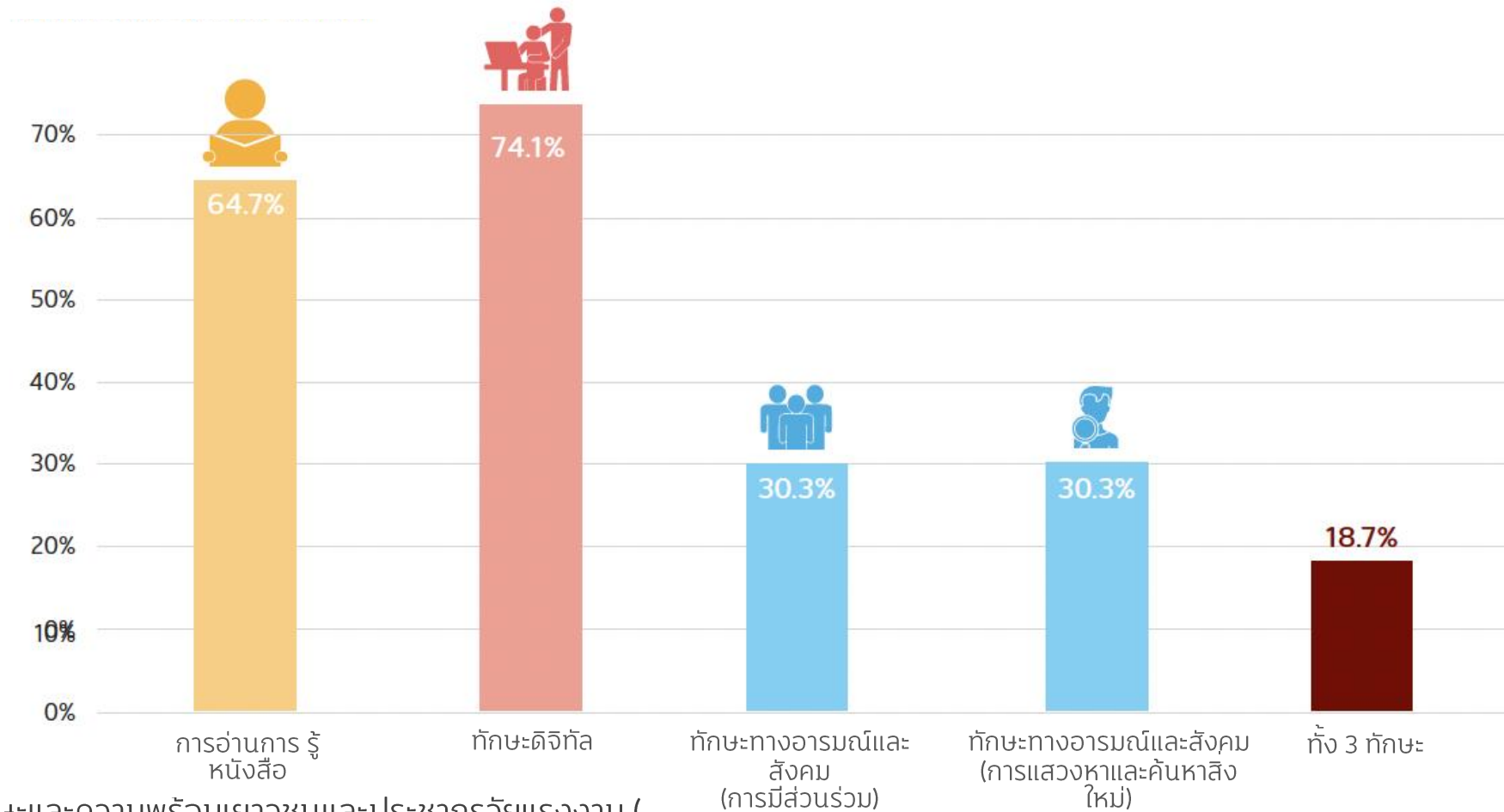
ต่างประเทศ

- การเพิ่มการรู้หนังสือ 1% ส่งผลให้ GDP ต่อหัวเพิ่มขึ้น 3% ใน 32 ประเทศ
- การลงทุน 1\$ ในโปรแกรมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์สามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ 11\$ (Belfield et al)

สถานะของทักษะพื้นฐานชีวิต ใน ประเทศไทย

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตทักษะพื้นฐานชีวิต โดยสัดส่วนประชากรเยาวชนและผู้ใหญ่ (อายุ 15-64 ปี) จำนวนมาก ขาดทักษะพื้นฐานชีวิต

สถานะของทักษะพื้นฐานชีวิต ใน ประเทศไทย

วิกฤตด้านทักษะ จะชัดเจนในกลุ่มผู้ที่มาจากพื้นที่ชนบท ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาไม่ถึงระดับอุดมศึกษา

70%

ของผู้ที่ อยู่ในชนบท
มีระดับ

การรู้หนังสือต่ำกว่าเกณฑ์
(ค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ 65%)

80%

ของผู้ที่ มีอายุ 40 ปีขึ้นไป
มีระดับ

ทักษะด้านดิจิทัลต่ำกว่าเกณฑ์
(ค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ 75%)

60%

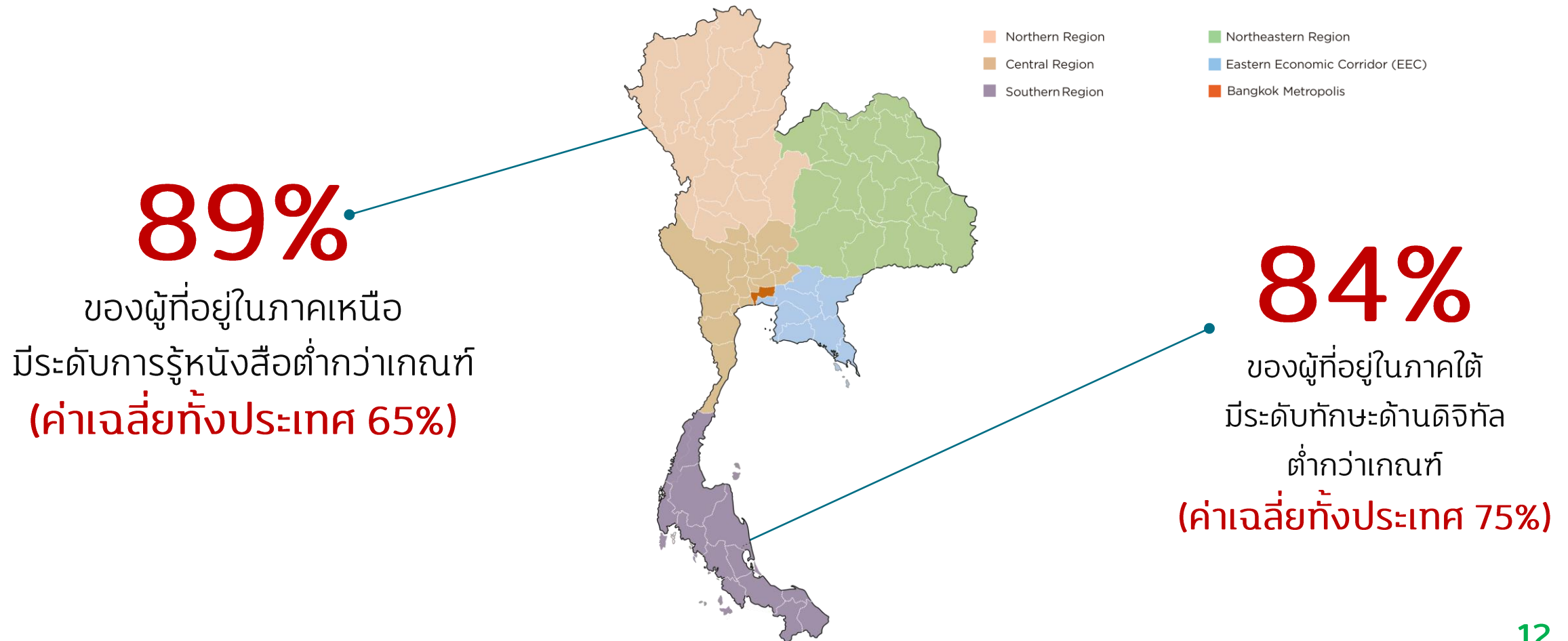
ของผู้ที่มี อายุต่ำกว่า 40 ปี
และ มีการศึกษา

ไม่ถึงระดับอุดมศึกษา มีระดับ
การรู้หนังสือต่ำกว่าเกณฑ์
(ค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ 65%)

สถานะของทักษะ ทักษะพื้นฐานชีวิต ใน ประเทศไทย

วิกฤตด้านทักษะถูกพบมาก ในกลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชนบท อาศัยอยู่ในภาคเหนือและภาคใต้ ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาไม่ถึงระดับอุดมศึกษา

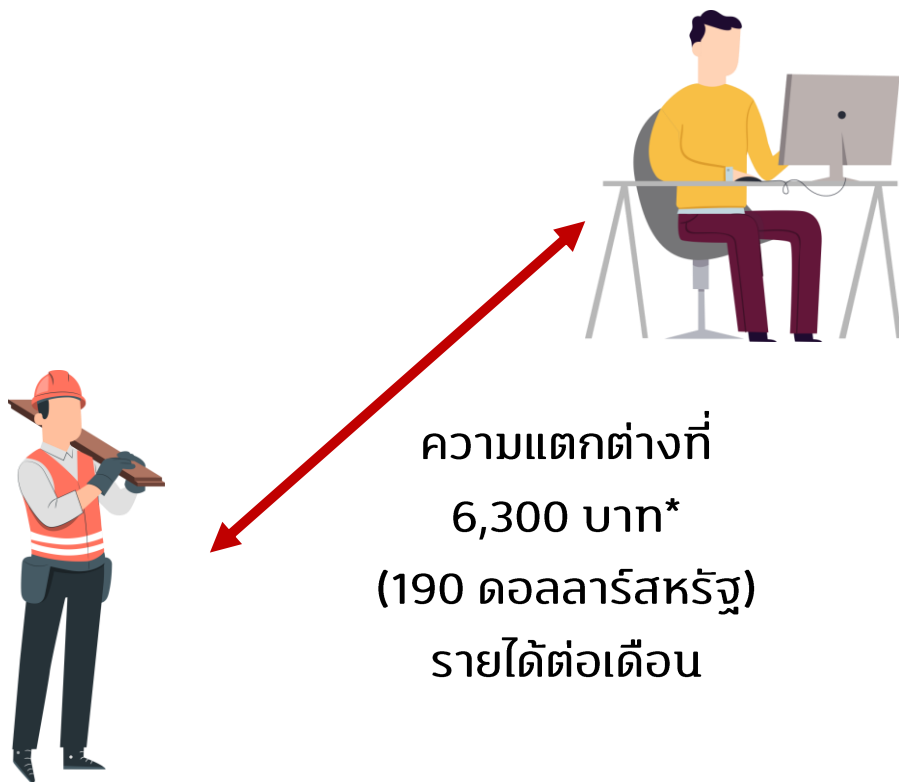

สถานะของทักษะ ทักษะพื้นฐานชีวิต ใน ประเทศไทย

วิกฤตทักษะทำให้เกิดต้นทุนทางเศรษฐกิจมหาศาล ซึ่งมีมูลค่าถึง 3.3 ล้านล้านบาท (ร้อยละ 20 ของ GDP) ในปี พ.ศ. 2565*

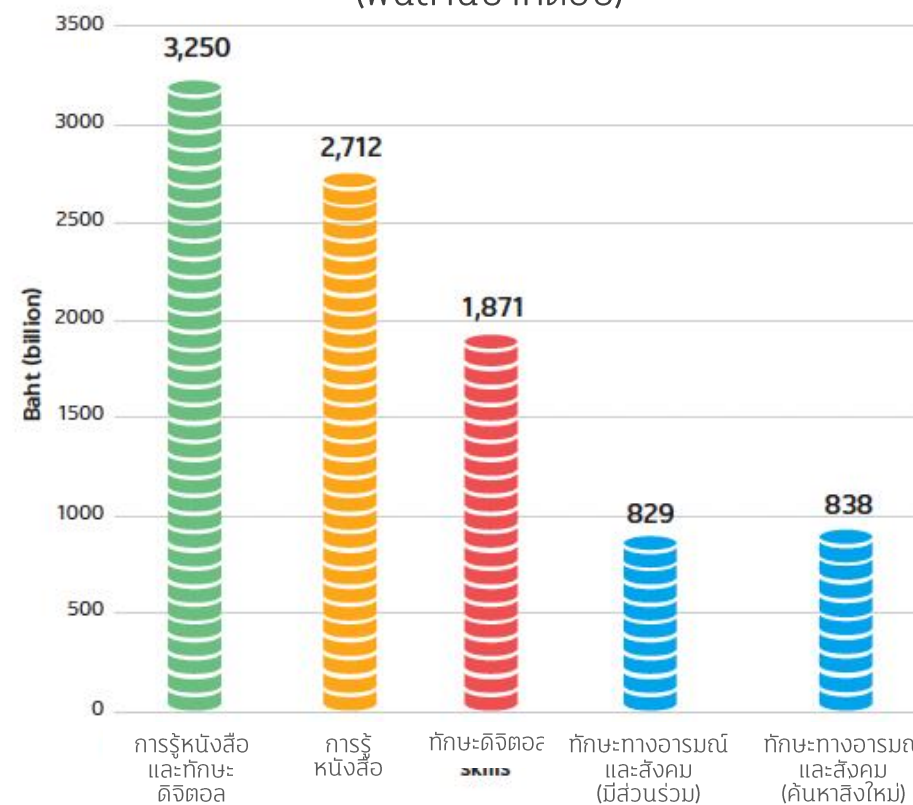
ความแตกต่าง ของ รายได้แรงงานต่อเดือน

ระหว่างผู้ที่มีทักษะทุนชีวิต ที่ต่ำกว่า และสูงกว่าเกณฑ์

กำไรสะสมที่ได้รับ

(พันล้านบาทต่อปี)

* มีความแตกต่างจำนวน 6,700 บาท (190 เหรียญสหรัฐ) ระหว่างผู้ที่มีทักษะทุนชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์ทั้งสามทักษะ (12,503 บาท) และผู้ที่มีทักษะทุนชีวิตอย่างน้อยหนึ่งทักษะที่สูงกว่าระดับเกณฑ์ (19,203 บาท)

การออกแบบกลยุทธ์เพื่อสร้างขีดความสามารถการแข่งขัน แรงงานทำให้ไทยสามารถก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางได้

แผนการพัฒนาศึกษาต้องกว้างกว่าเขตรั้วโรงเรียน

- ไทยมีแรงงานนอกระบบ 51% (20.2 ล้านคน) ปี 2565 และ
กลุ่ม NEET ราว 14.8% (1.3 ล้านคน)

การศึกษาตลอดชีวิตต้องเป็นจริง เพื่อเป็นหลักประกันชีวิตของทุกคน

การเชื่อมโยง **แนวตั้ง**

(เช่น หน่วยจัดการเรียนรู้ มาตรฐาน การประเมิน คุณภาพผู้สอน)

การเชื่อมโยง **แนวนอน**

(เช่น หน่วยงานภาคส่วนต่างๆ รัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น
หลักสูตร โอกาสของตลาดแรงงาน)

เยาวชนที่ยุติการศึกษาและประชากรวัยแรงงาน เป็นกลุ่มใหญ่อันดับ 2

กลุ่มประชากรที่ยากจนที่สุด ร้อยละ 15 ของประเทศ ครอบคลุมทุกช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสทั้งในและนอกระบบการศึกษา

ระดับการศึกษา

อยู่ในระบบ

อยู่นอกระบบ

ปัญหา
ทักษะที่ได้ไม่ตอบโจทย์
การใช้งาน

2 แสนคน

อุดมศึกษา
18-24 ปี

ปัญหา
ขาดทักษะ

9 แสนคน

มัธยม
ปลาย
15-17 ปี

เป้าหมาย
ฝึกทักษะอาชีพ
เพื่อการมีงานทำ

เป้าหมาย
การเรียนรู้ที่ตอบโจทย์
ทักษะการทำงาน

ครู
1 แสนคน

ปัญหา
คุณภาพการศึกษา

1.1 แสนคน

ป.1-ม.3
6-14 ปี

ปัญหา
หลุดจาก
ระบบการศึกษา

6 แสนคน

ป.1-ม.3
6-14 ปี

เป้าหมาย
เพิ่มโอกาส
การเข้าถึงการศึกษา

เป้าหมาย
ผลลัพธ์การเรียนรู้สูงขึ้น
(Learning Outcome)

20 ล้านคน
เยาวชนที่ยุติการศึกษา
อายุ 15- 24 ปี
รวมถึงประชากรวัยแรงงาน

- การศึกษาน้อย
- รายได้ต่ำ
- ขาดสวัสดิการ

สูงกว่า
ภาคบังคับ

ต่ำกว่า
ภาคบังคับ

โครงการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน 2567

การศึกษาทางเลือก
(Alternative Education)

เป้าประสงค์
(Goals)

การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ
(System Change)

รูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือก

โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้
จากการปฏิบัติจริง ที่สอดคล้องกับความต้องการ
เชื่อมโยงทุนชุมชน ท้องถิ่น สังคมในพื้นที่

เยาวชนและแรงงานนอกระบบ กลุ่มเป้าหมายมีชุดทักษะ (Skills Set) ที่จำเป็น

ประกอบด้วยทักษะชีวิตและทักษะอาชีพที่สอดคล้อง
กับบริบทพื้นที่ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้หรือ
เป็นกำลังสำคัญในการดูแลครอบครัว

เพิ่มขีดความสามารถ ของหน่วยจัดการเรียนรู้

สามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้อง
กับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอเชิงนโยบาย ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิตและการจัดการศึกษา ทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ

โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม
โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

หน่วยจัดการเรียนรู้ตัวแบบ

สามารถขยายผลเพื่อการจัดการศึกษา
ทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ

หน่วยงานหลักสามารถ เพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินนโยบายให้สูงยิ่งขึ้น

ผ่านกระบวนการนโยบายร่วมกับ
หน่วยงานหลักที่เป็นเจ้าของเรื่อง

องค์ความรู้และ ประมวลประสบการณ์ เยาวชนนอกระบบแต่ละกลุ่ม

การดำเนินงานส่งต่อให้แก่หน่วยหลัก
เพื่อขยายผล

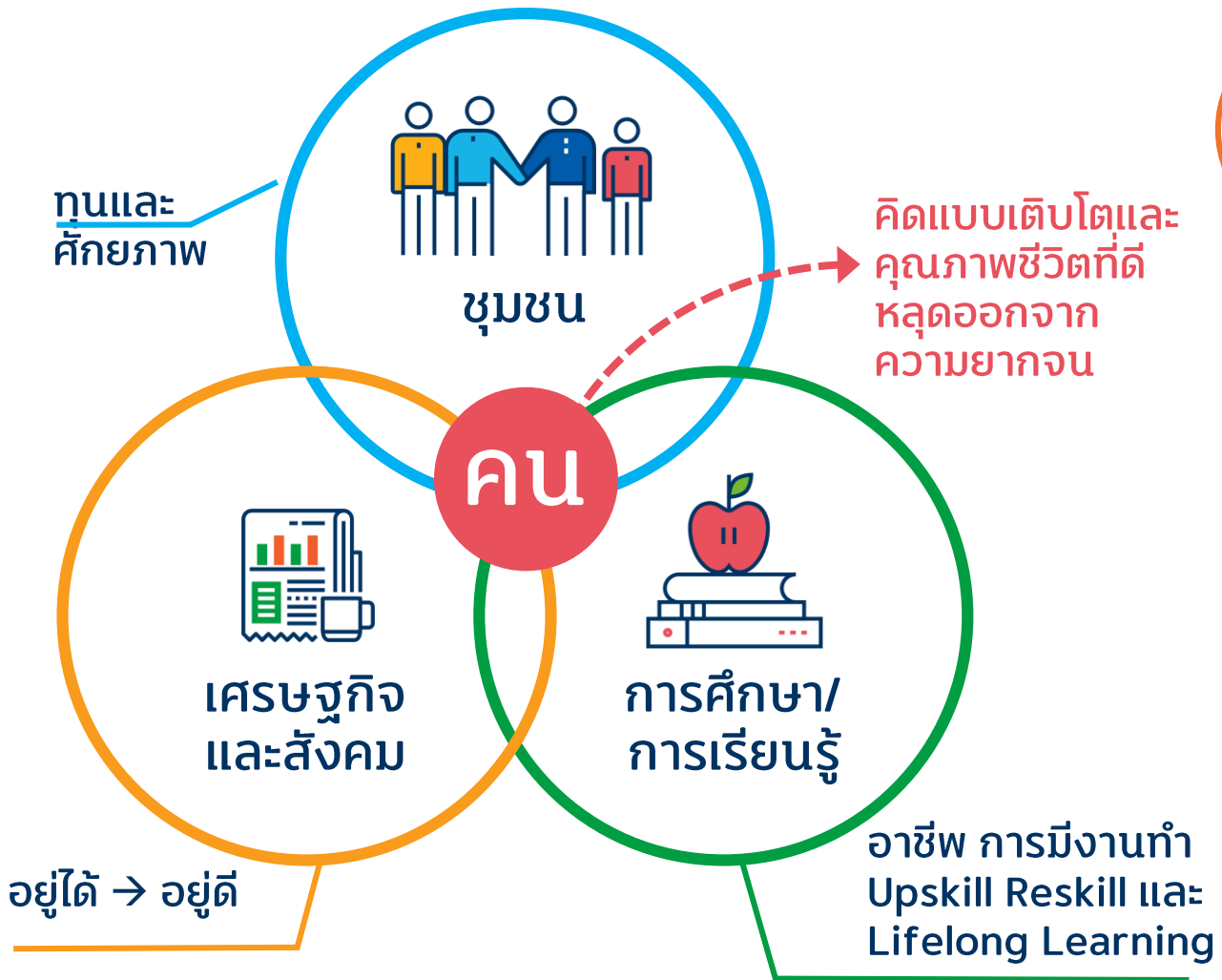

W.S.U.

กองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา มาตรา 5 (4)
และมาตรา 5 (7)

กรอบแนวคิดเน้นการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานซึ่งมีหน่วยจัดการเรียนรู้เป็นจุดคานงัดสำคัญนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เพิ่ม Productivity ตอบโจทย์กลุ่มเยาวชนและแรงงานที่ยากจนและด้อยโอกาสให้พึ่งพาตนเองได้บนฐานชุมชนพื้นที่

มีทางเลือกทางการศึกษา

- ในระบบ
- นอกกระบบ

ระบบ Re-Skill Up-skill

- ฝึกทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
- ทักษะพื้นฐานความรู้
- ผู้ประกอบการมีส่วนร่วม

ช่องทางนำการศึกษาไปสู่เยาวชนและประชาชน โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อมีอาชีพและรายได้

หลักการและแนวคิด

การดำเนินงาน ปี 2567
ให้ความสำคัญการดำเนินที่มุ่งให้เกิด
Population based
System Change

1 ยกระดับ หน่วยจัดการเรียนรู้ เป็น Change Agent และ Movement

ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้เกิดการศึกษา
ตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาทางเลือก
ในพื้นที่ขยายผล

ใช้กระบวนการฝึกออาชีพเป็นเครื่องมือ
ในการสร้างชุมชนเข้มแข็งและเป็น
การเรียนรู้ที่เชื่อมการศึกษาและเศรษฐกิจ

แนวทาง การดำเนินงาน ปี 2567

2 การค้นหารูปแบบ

สร้างกระบวนการทางสังคมขึ้นใหม่
สู่การศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับ
เยาวชนนอกระบบการศึกษา
และประชากรวัยแรงงานนอกระบบ
ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือผู้ด้อยโอกาส

ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน
โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ศักยภาพ
ชุมชนและผู้ร่วมเรียนรู้ นำไปสู่การ
สร้างการเรียนรู้บนฐานชุมชนท้องถิ่น

สร้างนิเวศการเรียนรู้ /
การทำงานเชิงระบบร่วมกับ
ภาคีเครือข่ายในพื้นที่

ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ
และสอดคล้องศักยภาพชุมชน (ทุนทางสังคม
ทุนทรัพยากร ทุนเครือข่าย) ร่วมกับภาคีในพื้นที่

ประกาศโครงการ
ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้
ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567
ประเภทโครงการใหม่

วัตถุประสงค์

1

พัฒนาคุณภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกในการส่งเสริมการเรียนรู้และการเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนนอกระบบการศึกษาและประชากรวัยแรงงานนอกระบบที่สอดคล้องกับบริบท พื้นที่ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

2

สร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง วิจัยกระบวนการทำงาน ค้นหาปัจจัยขับเคลื่อน ประมวล ประสบการณ์การดำเนินงานส่งต่อให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการสนับสนุนทุน

Competitive Grants

โครงการใหม่

โครงการต่อยอด

โครงการขยายผล

คุณสมบัติหน่วย

โครงการที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนทุนจาก กสศ.

โครงการที่เคยได้รับทุนไม่เกิน 3 ปี

โครงการที่เคยได้รับทุนไม่น้อยกว่า 2 ปี

เป้าประสงค์

การส่งเสริมการเรียนรู้และศักยภาพ/พัฒนาทักษะของผู้เรียนรู้ที่สอดคล้อง ศักยภาพชุมชน (ทุนทางสังคม ทุนทรัพยากร ทุนเครือข่าย)

การยกระดับผลลัพธ์การทำงานส่งเสริมผู้ร่วมเรียนรู้ให้สามารถพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืน

การยกระดับขยายผลสู่การทำงานของพื้นที่ดำเนินการไปสู่พื้นที่ขยายผลระดับหมู่บ้าน/ตำบล/เทศบาล และการบูรณาการความร่วมมือร่วมกับภาคีเครือข่าย

ประเด็น

การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน และทักษะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ 4 ด้าน

6 ประเด็นการทำงานยกระดับผลลัพธ์

3 ประเด็นการทำงานยกระดับการขยายผล

ผู้ร่วมเรียนรู้

จำนวน 50 – 80 คน

จำนวน 70 – 100 คน (จำนวนผู้เข้าร่วมเรียนรู้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนที่เสนอ)

จำนวนผู้ร่วมเรียนรู้พื้นที่ละไม่น้อยกว่า 50 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

ไม่เกิน 4 พื้นที่

ต่อยอดพื้นที่การทำงานเดิม 1 ไม่เกิน 3 พื้นที่

พื้นที่ดำเนินงานเดิมและขยายผล จำนวนไม่น้อยกว่า 3 พื้นที่

งบประมาณสนับสนุน

500,000 บาท

800,000 บาท

1,500,000 บาท

ระยะเวลาโครงการไม่เกิน 10 เดือน

ประกาศโครงการ ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567 ประเภทโครงการใหม่

คุณสมบัติของหน่วยจัดการเรียนรู้

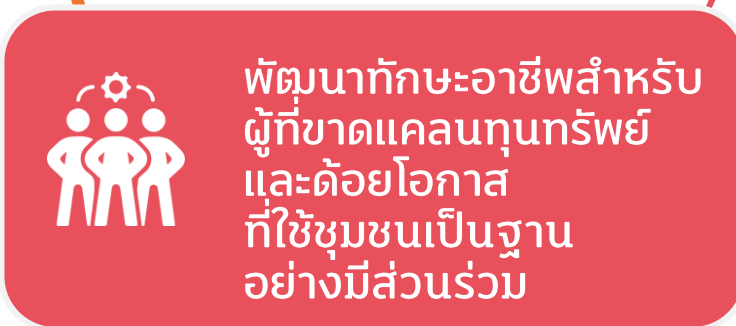
การยกระดับเป็น **Change Agent**
ระดับชุมชน/ตำบล /
ท้องถิ่น / อำเภอ

สถานภาพ

หน่วยงาน องค์กรชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ มูลนิธิ
องค์กรสาธารณประโยชน์ สถาบันการศึกษาทั้งรัฐ
และเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์กรเอกชน และกิจการเพื่อสังคม

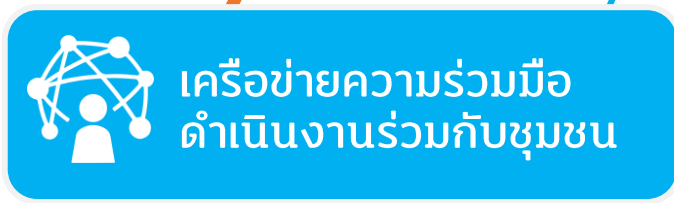
- นิติบุคคล
- หากไม่เป็นนิติบุคคลต้องมีเอกสารรับรองสถานะ
การจัดตั้งหน่วยงาน (ตามแบบฟอร์ม กสศ.)

พัฒนาทักษะอาชีพสำหรับ
ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
และด้อยโอกาส
ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน
อย่างมีส่วนร่วม

หน่วยเสนอโครงการต้องมีแนวคิดและความ
มุ่งมั่นในการร่วมพัฒนากลุ่มผู้ขาดแคลนทุน
ทรัพย์และด้อยโอกาส เช่น

- มีคณะทำงานเป็นบุคคลภายในชุมชน
หรือองค์กรชุมชน/พื้นที่
- ศักยภาพในการพัฒนาอาชีพและต่อยอด
นวัตกรรม
- มุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพบนฐานข้อมูล ความรู้
ทุนชุมชน ทุนทางสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากร

เครือข่ายความร่วมมือ
ดำเนินงานร่วมกับชุมชน

- มีความร่วมมือกับชุมชนดำเนินงาน และทำงานบูรณา
การเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งในและนอกชุมชน
- การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านอาชีพและการสร้างพื้นที่
เรียนรู้ให้กับผู้ร่วมเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม
- ระดมทรัพยากรและเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อสร้าง
การมีส่วนร่วมของการทำงานในพื้นที่ร่วมกัน

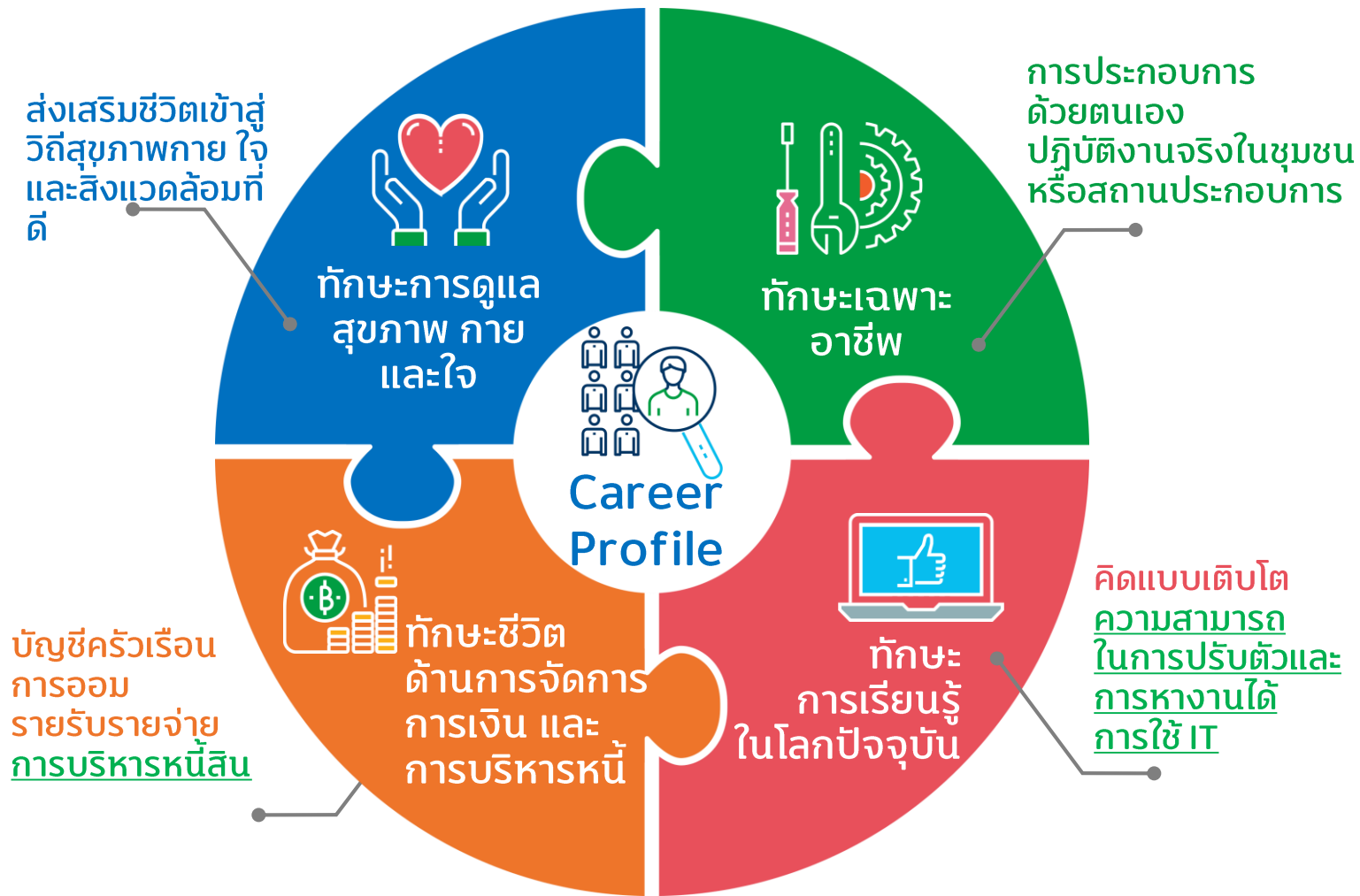
ประกาศโครงการ
ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้
ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567
ประเภทโครงการใหม่

การเปิดรับ
ข้อเสนอโครงการ
Competitive Grants

- 1** **ความพร้อมและความเชื่อมั่น**
การวิเคราะห์ชุมชน วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย
ศักยภาพในการทำงาน
- 2** **การจัดการเรียนรู้สู่พัฒนาทักษะอาชีพ**
และนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐานให้แก่ผู้ร่วมเรียนรู้
- 3** **ความสามารถในการทำงานที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน**
(Community-based)
- 4** **ทักษะ 4 ด้าน**
  1. ทักษะอาชีพและการประกอบการ
  2. ทักษะการเรียนรู้ในโลกปัจจุบัน
  3. ทักษะการดูแลสุขภาพ กายและใจ
  4. ทักษะชีวิตด้านการเงินและการบริหารหนี้สิน
- 5** **รูปแบบและวิธีการเรียนรู้** ที่นำไปสู่การส่งเสริมการมีงานทำ
ของเยาวชนนอกระบบการศึกษาและ/หรือแรงงานนอกระบบ
ที่เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือผู้ด้อยโอกาส
- 6** **ความร่วมมือกับชุมชน/พื้นที่** เช่น สภาผู้นำ หน่วยงาน
ภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน สถาบันการศึกษา และสถาน
ประกอบการในท้องถิ่น

ทักษะสำคัญ 4 ด้าน เพื่อการยกระดับการประกอบอาชีพ

การใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา
เสริมศักยภาพ และใช้ทุนของชุมชน ในการพัฒนาอาชีพ ให้ชุมชนสามารถพึ่งพา ภายในชุมชน ก่อนนำไปสู่การแลกเปลี่ยน ระหว่างชุมชน การส่งขายออกนอกชุมชน และอาจจะไปถึง การส่งออกในที่สุด

สร้างชีวิตใหม่และยกระดับทักษะอาชีพ วิชาการ วิชาชีวิต และวิชาชีพ ให้แก่ผู้ร่วมเรียนรู้

โครงการมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพ และยกระดับทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถสร้างรายได้ สร้างคุณภาพชีวิตทั้งต่อผู้ที่เป็นผู้ร่วมเรียนรู้ ตลอดจนขยายผลสู่คนในครอบครัว และเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

1 ระดับตนเอง

พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ด้านอาชีพ การผลิต การขาย การทำการตลาด สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ทักษะการรวมกลุ่ม ที่เข้มแข็ง

2 ระดับครอบครัว

มีการเรียนรู้ การทำกิจกรรมร่วมกัน การจัดการเศรษฐกิจครัวเรือน การดูแลสุขภาพ ตลอดจนการเห็นคุณค่าของตัวเองและเกิดความสุขในครอบครัว

3 ระดับชุมชน

มีความเข้มแข็ง เกิดการรวมกลุ่ม ยกกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยง เครือข่ายทั้งภายในภายนอกเข้ามา มีส่วนร่วม และที่สำคัญ คือ เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้และดูแลกันอย่างต่อเนื่อง

พื้นที่การทำงานและผู้ร่วมเรียนรู้ หน่วยเสนอโครงการเป็นผู้คัดเลือกผ่านการมีส่วนร่วม ของพื้นที่และท้องถิ่น

ขาดแคลน
ทุนทรัพย์

ด้อยโอกาส

ครัวเรือน

อายุ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ระดับการศึกษา
ต่ำกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายได้ต่ำกว่า
6,500 บาท/เดือน

ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ได้รับผลกระทบ
ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ฯลฯ
หรืออยู่ในพื้นที่ความไม่สงบ หรือขาดโอกาส
ที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ

การเรียนรู้ในลักษณะครอบครัว สมาชิก
สามารถเข้าร่วมได้ไม่เกิน 2 คน/ครอบครัว
เช่น เยาวชนนอกระบบกับผู้ปกครอง
หรือคนพิการและผู้ดูแล เป็นต้น

แนวทางการเปิดรับโครงการส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567 ประเภทโครงการใหม่

1

การเปิดรับข้อเสนอเชิงแนวคิด (Concept Proposal) หน่วยเสนอโครงการยื่นข้อเสนอโครงการผ่านระบบออนไลน์ กสศ. (www.EEF.or.th) ได้ตั้งแต่วันที่ – 16 พ.ค. 2567 (ปิดรับเวลา 16.30 น.)

- ข้อเสนอเชิงแนวคิด (Concept Proposal) หน่วยละไม่เกิน 1 โครงการ
- คลิปวิดีโอ (ถ้ามี)
- ประวัติผู้รับผิดชอบโครงการ
- เอกสารรับรองสถานะการจัดตั้งหน่วยงาน

2

เมื่อหน่วยเสนอโครงการใหม่ที่มีคุณสมบัติตามกำหนดและประสงค์เข้าร่วมโครงการได้ส่งข้อเสนอเชิงแนวคิด (Concept Proposal) แล้ว กสศ. จะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกหน่วยเสนอโครงการที่ส่งข้อเสนอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

3

กสศ. จะประกาศผลหน่วยที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอเชิงแนวคิด (Concept Proposal) เบื้องต้นเข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในรูปแบบปกติ (Onsite) เพื่อปรับปรุงข้อเสนอโครงการเชิงแนวคิดให้เป็นข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

4

กสศ. จะประกาศผลหน่วยที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) เพื่อนำไปสู่การจัดทำสัญญา

ปฏิทินโครงการ
ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้
ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ปี 2567
ประเภทโครงการใหม่

วันนี้ – 16 พ.ค. 2567
เปิดรับข้อเสนอเชิงแนวคิด
(Concept Proposal)
ผ่านระบบออนไลน์

ภายใน 7 มิ.ย. 2567
ประกาศผลหน่วยที่ผ่านการ
พิจารณาข้อเสนอเชิงแนวคิด
(Concept Proposal) **เบื้องต้น**

ภายใน 30 มิ.ย. 2567
กสศ. พิจารณาคัดเลือก
และประกาศผลหน่วยที่ผ่าน
ข้อเสนอโครงการฉบับ
สมบูรณ์ (Full Proposal)

เริ่มทำสัญญา กรกฎาคม
2567 เป็นต้นไป

เมษายน

พฤษภาคม - มิถุนายน

กสศ. พิจารณาคัดเลือก
ข้อเสนอเชิงแนวคิด
(Concept Proposal) โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ฝ่าย

18-19 มิ.ย. 2567
Workshop ปรับปรุง
ข้อเสนอโครงการเชิงแนวคิด
ให้เป็นข้อเสนอโครงการฉบับ
สมบูรณ์ (Full Proposal)

รูปแบบการสนับสนุนทุน

Competitive Grants

โครงการใหม่

โครงการต่อยอด

โครงการขยายผล

คุณสมบัติหน่วย

โครงการที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนทุนจาก กสศ.

โครงการที่เคยได้รับทุนไม่เกิน 3 ปี

โครงการที่เคยได้รับทุนไม่น้อยกว่า 2 ปี

เป้าประสงค์

การส่งเสริมการเรียนรู้และศักยภาพ/พัฒนาทักษะของผู้เรียนที่สอดคล้อง ศักยภาพชุมชน (ทุนทางสังคม ทุนทรัพยากร ทุนเครือข่าย)

การยกระดับผลลัพธ์การทำงานส่งเสริมผู้ร่วมเรียนรู้ให้สามารถพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืน

การยกระดับขยายผลสู่การทำงานของพื้นที่ดำเนินการไปสู่พื้นที่ขยายผลระดับหมู่บ้าน/ตำบล/เทศบาล และการบูรณาการความร่วมมือร่วมกับภาคีเครือข่าย

ประเด็น

การส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน และทักษะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ 4 ด้าน

6 ประเด็นการทำงานยกระดับผลลัพธ์

3 ประเด็นการทำงานยกระดับการขยายผล

ผู้ร่วมเรียนรู้

จำนวน 50 – 80 คน

จำนวน 70 – 100 คน (จำนวนผู้เข้าร่วมเรียนรู้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนที่เสนอ)

จำนวนผู้ร่วมเรียนรู้พื้นที่ละไม่น้อยกว่า 50 คน

พื้นที่ดำเนินงาน

ไม่เกิน 4 พื้นที่

ต่อยอดพื้นที่การทำงานเดิม 1 ไม่เกิน 3 พื้นที่

พื้นที่ดำเนินงานเดิมและขยายผล จำนวนไม่น้อยกว่า 3 พื้นที่

งบประมาณสนับสนุน

500,000 บาท

800,000 บาท

1,500,000 บาท

ระยะเวลาโครงการไม่เกิน 10 เดือน